

Marlena Ciechan-Kujawa

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Katedra Rachunkowości
marlenac@econ.umk.pl

Katarzyna Goldmann

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Katedra Rachunkowości
goldmann@econ.umk.pl

ANALIZA FINANSOWA W OCENIE RYZYKA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W POLSCE – WYNIKI BADAŃ

Streszczenie: Celem artykułu jest prezentacja wyników badania ankietowego dotyczącego ustalenia, czy i w jakim stopniu do oceny ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej wykorzystywane są elementy analizy finansowej. Badano również czynniki różnicujące w praktyce dobór przez jednostki parametrów i płaszczyzn porównań oceny własnej sytuacji finansowej oraz podmiotów zewnętrznych. Ustalono, że stopień wykorzystania analizy finansowej w ocenie ryzyka prowadzenia działalności rośnie wraz ze wzrostem wielkości jednostki, zasięgu i czasu jej działania, przy czym najistotniejszym kryterium różnicującym jest wielkość jednostki. Za najistotniejsze z kryteriów porównań wskaźników finansowych uważa się porównania w czasie.

Słowa kluczowe: analiza finansowa, ocena ryzyka, ryzyko działalności gospodarczej, sprawozdanie finansowe.

Wprowadzenie

Złożoność i zmienność warunków prowadzenia działalności gospodarczej istotnie wpływają na rodzaj oraz charakter towarzyszących jej ryzyk. Tym samym powodują, że warunkiem koniecznym dla zapewnienia konkurencyjności i długookresowego rozwoju jednostki jest antycypacja szans i zagrożeń płynących z otoczenia, a także skuteczne dostosowywanie do nich modeli biznesowych [Por. Ciechan-Kujawa, 2014, s. 21-36]. Wymaga to nie tylko doskonalenia struktur, procesów i produktów, ale również stosowania skutecznych systemów controllingowych, które umożliwią planowanie oraz ustalanie priorytetów służą-

cych efektywnej alokacji kapitału i zasobów w jednostce, pełną i spójną kontrolę działalności, sprawną komunikację i podejmowanie decyzji.

Spośród wielu narzędzi identyfikacji oraz oceny ryzyka prowadzenia działalności istotne znaczenie przypisuje się jedno- i wielowymiarowym modelom analizy finansowej. Celem badań, których wyniki zaprezentowano w tym artykule, było ustalenie, czy i w jakim zakresie do oceny ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej wykorzystywane są elementy analizy finansowej oraz jakie czynniki różnicują w praktyce dobór przez jednostki parametrów i płaszczyzn porównań oceny własnej sytuacji finansowej i podmiotów zewnętrznych.

Z badań prowadzonych w Polsce [Korombel, 2011, s. 229-239; Kasiewicz i Lepczyński, 2012, s. 44-52] wynika, że największe znaczenie dla jednostek ma ryzyko operacyjne związane z wewnętrznym potencjałem firmy, wpływającym na jakość i terminy realizacji zleceń oraz koszty pracy. Jako drugi najistotniejszy czynnik ryzyka organizacje wskazują: warunki rynkowe związane z obecną i potencjalną konkurencją, relacje z kluczowymi klientami oraz dostawcami, przyjętą strategię rozwojową, popyt i poziom cen na rynku. Przy czym mniejsze podmioty najbardziej obawiają się wzrostu konkurencji, spadku popytu, utraty reputacji, jak również nieuczciwych kontrahentów, a większe – utraty płynności finansowej, spadku popytu, zmian kursów walut oraz zmian przepisów prawnych¹.

W kontekście heterogenicznych obszarów ryzyka, wskazywanych przez jednostki jako kluczowe, przyjęto hipotezę, że istnieją kryteria różnicujące zakres wykorzystania przez podmioty gospodarcze elementów analizy finansowej do oceny ryzyka prowadzenia działalności.

1. Metodyka badania i opis próby badawczej

Badania zostały przeprowadzone przy wykorzystaniu programu Lime Survey System Badań Ankiety On-Line. Kwestionariusz przesłano w II kwartale 2015 r. do 2000 podmiotów. Dodatkowo o wypełnienie formularza badawczego zwrócono się do jednostek prowadzących działalność gospodarczą w województwach kujawsko-pomorskim, pomorskim i wielkopolskim za pośrednictwem studentów WNEiZ UMK w Toruniu. Łącznie otrzymano 543 poprawnie wypełnionych kwestionariuszy.

¹ Podejścia do postrzegania ryzyka, jego oceny i wykorzystania w procesach decyzyjnych są przedmiotem badań w Polsce i na świecie. Ich przegląd prezentuje M. Ciechan-Kujawa [2013, s. 99-114].

Wśród badanych organizacji dominowały jednostki sektora MSP. Reprezentowane były organizacje produkcyjne, usługowe i handlowe, niemniej przedstawiciele tych ostatnich jednostek stanowili tylko około 22% badanej próby. Zdecydowana większość badanych podmiotów funkcjonuje na rynku krajowym lub międzynarodowym powyżej 10 lat. W badanej grupie przeważały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stanowiąc 45% ogółu badanych. Szczegółową charakterystykę badanych podmiotów zaprezentowano w tab. 1.

Tabela 1. Charakterystyka badanych jednostek

Wyszczególnienie	Razem	
	Liczba	%
Ogółem	543	100
Wielkość przedsiębiorstwa		
Małe	302	55,62
Średnie	154	28,36
Duże	87	16,02
Przeważający rodzaj działalności		
Produkcyjna	206	37,94
Handlowa	119	21,92
Usługowa	218	40,15
Czas funkcjonowania		
Od 1 do 5 lat	73	13,44
Od 6 do 10 lat	67	12,34
Powyżej 10 lat	403	74,22
Zasięg działania		
Lokalny	137	25,23
Krajowy	219	40,33
Międzynarodowy	187	34,44

Źródło: Badanie ankietowe.

W ramach badań ustalono poziom wykorzystania analizy finansowej w jednostkach oraz stopień jej przydatności do oceny ryzyka prowadzenia działalności. Ten ostatni badano w dwóch przekrojach: uwzględniającym odpowiedzi wszystkich jednostek (O), a także określającym stopień przydatności dla podmiotów, które zadeklarowały wykorzystanie danych elementów analizy (W).

2. Wykorzystanie analizy finansowej w przekroju kryteriów różnicujących działalność jednostek gospodarczych

Wyniki przeprowadzonego badania umożliwiają stwierdzenie, że najistotniejszym kryterium różnicującym wykorzystanie analizy wstępnej w ocenie ryzyka prowadzenia działalności jest wielkość jednostki. Dane zaprezentowane w tab. 2 wskazują, że wśród badanych jednostek o ponad 23% więcej dużych niż małych podmiotów stosuje elementy analizy wstępnej w ocenie ryzyka działalności. W przekroju poszczególnych charakterystyk badanej próby wykorzystanie analizy wstępnej zadeklarowało ponad 80% podmiotów średnich i dużych, realizujących działalność handlową i produkcyjną, o krajowym i międzynarodowym zasięgu działania oraz funkcjonujących na rynku powyżej 10 lat. Najmniejszy stopień wykorzystania oraz przydatności można odnotować w grupie małych podmiotów rozpoczynających działalność na rynku lokalnym.

Tabela 2. Wykorzystanie i ocena przydatności analizy wstępnej

Wyszczególnienie		Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania			
		małe	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy	
Wstępna analiza finansowa	W	%	70,86	88,31	94,25	86,89	80,67	72,02	75,34	73,13	81,39	66,42	84,93	82,89
		SP	4,13	4,34	4,37	4,27	4,20	4,22	3,84	4,27	4,31	4,14	4,27	4,26
	O	SP	3,21	3,95	4,17	3,84	3,59	3,32	3,14	3,39	3,69	3,09	3,78	3,70

Źródło: Badania własne.

Podobnie przedstawiają się wyniki wykorzystania analizy wskaźnikowej (tab. 3). W przekroju kryteriów charakteryzujących badaną grupę największe różnice można zaobserwować w przedsiębiorstwach sklasyfikowanych pod względem wielkości. W ocenie swojej sytuacji finansowej analizę wskaźnikową stosuje prawie 97% dużych jednostek. Wśród małych podmiotów korzysta z niej około 57% jednostek. Analiza szczegółowa, według obszarów badania sytuacji finansowej, pozwala zauważyć, że wykorzystanie wskaźników analitycznych rośnie wraz ze wzrostem wielkości jednostki, zasięgu oraz czasu jej działania. Należy jednak podkreślić, że małe podmioty o krótkim okresie aktywności ryn-

kowej, które w praktyce stosują wskaźniki finansowe, w szczególności badają rentowność i płynność [Por. Goldmann, 2014, s. 194-202].

Najwyższy stopień oceny przydatności do zarządzania ryzykiem prowadzenia działalności spośród wszystkich obszarów analizy wskaźnikowej respondenci przyznali rentowności, a w szczególności rentowności sprzedaży.

Tabela 3. Wykorzystanie i ocena przydatności analizy wskaźnikowej

Wyszczególnienie		Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania			
		małe	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy	
Wskaźnikowa analiza finansowa	W	%	57,28	86,36	96,55	81,07	71,43	63,30	49,32	62,69	77,42	57,66	76,26	77,01
		SP	4,10	4,31	4,37	4,19	4,37	4,20	3,94	4,17	4,27	4,08	4,30	4,24
	O	SP	2,78	3,86	4,25	3,59	3,40	3,02	2,45	2,99	3,53	2,77	3,52	3,49
Płynność	W	%	52,98	83,12	94,25	80,58	66,39	57,34	49,32	59,7	72,95	48,91	74,89	74,33
		SP	4,28	4,34	4,30	4,27	4,33	4,34	4,28	4,03	4,35	4,22	4,27	4,39
	O	SP	2,74	3,78	4,11	3,64	3,21	2,91	2,62	2,81	3,44	2,58	3,45	3,52
Sprawność działania	W	%	51,99	81,82	93,10	79,13	67,23	55,51	49,32	58,21	71,71	53,28	70,32	73,26
		SP	4,04	4,10	4,32	4,12	4,24	4,06	3,69	3,82	4,22	4,07	4,11	4,17
	O	SP	2,58	3,54	4,09	3,47	3,18	2,70	2,33	2,64	3,31	2,64	3,19	3,32
Zadłużenie	W	%	49,67	81,82	89,66	75,73	68,07	53,67	47,95	49,25	70,97	49,64	69,83	71,12
		SP	3,74	4,08	4,00	4,07	4,09	3,61	4,03	3,48	3,96	3,76	3,87	4,04
	O	SP	2,65	3,70	3,97	3,54	3,24	2,75	2,51	2,69	3,35	2,67	3,25	3,40
Rentowność	W	%	57,28	85,72	96,55	81,07	71,43	63,30	49,32	58,21	77,42	57,66	76,26	76,47
		SP	4,27	4,42	4,60	4,48	4,35	4,31	4,12	4,18	4,45	4,20	4,40	4,49
	O	SP	2,98	3,94	4,47	3,85	3,56	3,11	2,75	2,85	3,73	2,89	3,72	3,67

Źródło: Badania własne.

Pogłębiona analiza badanych jednostek pod względem rodzaju ich podstawowej działalności wykazała, że najmniejsze zastosowanie analiza wskaźnikowa znajduje w przedsiębiorstwach usługowych, szczególnie w obszarze badania sprawności działania i zadłużenia. Tego typu podejście wydaje się uzasadnione specyfiką działalności usługowej. W związku z niskim stanem kapitałochłon-

nych aktywów i zapasów jednostki te rzadko analizują wskaźniki rotacji oraz poziomu zadłużenia i zdolności jednostki do obsługi długu.

Analiza finansowa wykorzystywana jest w większości badanych jednostek również w krótkim okresie. Najczęściej stosują ją podmioty duże. Należy jednak zauważyć, że zainteresowane są nią także podmioty działające na rynku poniżej 5 lat, wśród których ponad 20% więcej analizuje swoje bieżące wyniki finansowe niż wyniki w długim okresie (tab. 4). Zwracają one uwagę w szczególności na monitorowanie rentowności. Podobną sytuację można zaobserwować również w grupie przedsiębiorstw o usługowym profilu działalności.

Tabela 4. Wykorzystanie analizy finansowej w krótkookresowej ocenie ryzyka działalności (w %)

Wyszczególnienie	Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania		
	małe	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy
Analiza w krótkim okresie	72,52	84,42	91,95	82,52	70,59	80,28	73,02	70,15	82,38	65,69	82,16	85,03
Płynność	51,99	71,43	82,76	72,82	56,30	55,96	54,16	52,24	66,25	46,72	62,56	73,80
Sprawność działania	47,68	59,74	72,41	68,93	54,62	42,20	47,95	46,27	57,82	38,69	58,45	63,10
Zadłużenie	51,32	65,59	79,31	67,96	59,66	52,29	50,69	46,27	63,77	45,26	62,56	67,38
Rentowność	61,58	76,62	88,51	79,13	64,70	64,68	63,01	56,72	73,70	51,82	75,34	77,54

Źródło: Badania własne.

Badania wykazały niewielkie zainteresowanie jednostek wykorzystaniem analizy dyskryminacyjnej (tab. 5). Wśród respondentów tylko około 10% jednostek dużych, o międzynarodowym zasięgu działania, stosuje wielowymiarową ocenę zagrożenia kontynuacji działalności. W badaniu odnotowano bardzo niskie wskaźniki przydatności w całej badanej próbie.

Tabela 5. Wykorzystanie i ocena przydatności analizy dyskryminacyjnej

Wyszczególnienie		Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania			
		male	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy	
Analiza dyskryminacyjna	W	%	1,88	7,59	10,59	6,78	7,14	2,88	2,53	2,81	6,62	1,21	3,52	9,71
		SP	3,67	3,83	4,00	3,75	3,82	4,12	2,49	3,48	3,89	3,00	3,50	3,96
	O	SP	1,07	1,29	1,42	1,25	1,27	1,12	1,06	1,10	1,26	1,04	1,12	1,38

Źródło: Badania własne.

3. Płaszczyzny porównań sytuacji finansowej jednostki i podmiotów zewnętrznych

W toku badania weryfikacji poddano również praktykę jednostek w zakresie wykorzystania analizy finansowej w zarządzaniu ryzykiem relacji z podmiotami zewnętrznymi. Wyniki zawarte w tab. 6 wskazują, że zainteresowanie stosowaniem analizy finansowej w tym zakresie rośnie wraz ze wzrostem wielkości i zasięgu działania jednostki. Dotyczy to w szczególności oceny sytuacji finansowej klientów. Interesujących obserwacji można dokonać, analizując badaną próbę pod względem czasu działania na rynku. Należy zauważyć, że jednostki w początkowym okresie funkcjonowania wykazują większe zainteresowanie oceną ryzyka handlowego i otoczenia konkurencyjnego. W późniejszym czasie zainteresowanie to słabnie, by ponownie wzrosnąć w jednostkach znajdujących się w fazie dojrzałości cyklu życia organizacji.

Tabela 6. Wykorzystanie analizy finansowej w ocenie sytuacji podmiotów zewnętrznych (w %)

Wyszczególnienie	Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania		
	male	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy
Dostawcy	19,54	24,03	45,98	29,13	30,25	18,35	21,92	8,96	28,29	11,68	28,77	30,48
Odbiorcy	24,83	38,31	49,43	40,29	33,61	24,77	28,77	11,94	36,73	15,33	36,53	40,64
Konkurencja	17,22	20,78	42,53	26,10	19,32	20,18	21,92	8,96	24,57	9,49	21,92	32,09

Źródło: Badania własne.

Jako najistotniejsze z zaprezentowanych w tab. 7 kryteriów porównań wskaźników finansowych, we wszystkich analizowanych grupach uznano porównania w czasie. Tylko w ich przypadku przydatność w ocenie ryzyka prowadzenia działalności wszystkie jednostki (z wyjątkiem funkcjonujących na rynku od 1-5 lat) określiły co najmniej jako neutralną (3 i powyżej punktów w pięciopunktowej skali Likerta). Zbliżoną ocenę zyskały jedynie porównania do wskaźników planowanych. Odnotowano ją jednak tylko w grupie dużych podmiotów gospodarczych, co wynika prawdopodobnie ze stosowanych przez nie procedur budżetowania. Porównania w przestrzeni i do wskaźników wzorcowych we wszystkich grupach (poza jednostkami dużymi) zostały uznane jako nieprzydatne (2 i poniżej w skali Likerta).

Tabela 7. Porównanie wskaźników finansowych

Wyszczególnienie		Wielkość			Rodzaj			Czas funkcjonowania			Zakres działania			
		małe	średnie	duże	produkcyjna	handlowa	usługowa	od 1 do 5 lat	od 6 do 10 lat	powyżej 10 lat	lokalny	krajowy	międzynarodowy	
W czasie	W	%	59,60	91,55	96,55	84,47	76,47	64,22	50,69	59,70	81,39	61,31	79,00	79,14
		SP	4,23	4,27	4,56	4,37	4,48	4,13	4,32	4,30	4,31	4,27	4,30	4,34
	O	SP	2,92	3,99	4,44	3,84	3,66	3,01	2,69	2,97	3,69	3,01	3,61	3,65
Wskaźniki branżowe	W	%	17,22	33,11	58,62	33,98	25,21	24,77	13,70	25,37	31,51	18,25	29,68	34,22
		SP	3,88	4,08	4,02	3,86	4,07	4,13	4,10	3,59	4,04	3,56	4,20	3,95
	O	SP	1,50	2,02	2,77	1,97	1,77	1,78	1,42	1,66	1,96	1,47	1,95	2,01
Wskaźniki konkurencji	W	%	17,88	25,32	50,57	28,64	23,53	22,94	13,70	20,90	28,04	12,41	30,14	28,88
		SP	4,67	4,05	4,07	4,08	4,18	4,08	3,60	3,86	4,18	4,18	4,12	4,06
	O	SP	1,57	1,77	2,55	1,88	1,75	1,71	1,36	1,60	1,89	1,39	1,94	1,88
Wskaźniki planowane	W	%	30,13	49,35	70,11	46,60	36,97	40,37	27,40	28,36	46,90	29,20	47,49	44,92
		SP	3,92	4,26	4,38	4,14	4,20	4,16	3,90	4,16	4,19	3,93	4,17	4,25
	O	SP	1,88	2,61	3,37	2,46	2,18	2,28	1,79	1,90	2,49	1,85	2,51	2,46
Wskaźniki wzorcowe	W	%	18,87	37,66	41,38	33,50	26,89	22,94	13,70	22,39	31,27	18,98	28,77	33,16
		SP	3,37	3,71	4,06	3,62	3,50	3,82	3,50	3,53	3,69	3,42	3,68	3,74
	O	SP	1,45	2,02	2,26	1,88	1,67	1,65	1,34	1,57	1,84	1,46	1,77	1,91

Źródło: Badania własne.

Analiza przedsiębiorstw, które zadeklarowały stosowanie procedur porównawczych, pozwala dostrzec, że największy stopień przydatności porównań ze wskaźnikami przedsiębiorstw konkurencyjnych wskazały podmioty małe, jednostki o lokalnym zasięgu działania i działalności handlowej oraz funkcjonujące na rynku powyżej 10 lat. Analiza branżowa jest uznawana za najbardziej przydatną w zarządzaniu ryzykiem przez jednostki o krajowym zasięgu działalności, co prawdopodobnie wynika z dostępności wskaźników sektorowych.

Podsumowanie

Niestabilność otoczenia może być źródłem zarówno szans, jak i zagrożeń. Zarządzanie ryzykiem prowadzenia działalności ma zatem na celu z jednej strony minimalizację negatywnego wpływu na organizację pojawiających się w otoczeniu zagrożeń, a z drugiej – zapewnienie działań wyprzedzających, które umożliwiają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz pojawiających się możliwości rozwoju.

Badania potwierdziły, że w ocenie ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej znajdują zastosowanie elementy analizy finansowej. Nie mają one jednak zunifikowanej formuły. Ich wykorzystanie rośnie wraz ze wzrostem wielkości jednostki, zasięgu oraz okresu jej działania. Kluczowym z czynników różnicujących w praktyce dobór przez jednostki parametrów i płaszczyzn porównań oceny własnej sytuacji finansowej i podmiotów zewnętrznych jest wielkość jednostki. Za najistotniejsze z kryteriów porównań wskaźników finansowych uważa się porównania w czasie. Porównania w przestrzeni zostały uznane jako nieprzydatne. Niewielkie zastosowanie analiza finansowa znajduje również w zarządzaniu ryzykiem relacji z podmiotami zewnętrznymi (klientami i dostawcami) oraz analizie konkurencji. Tymczasem umiejętne wychwytywanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia, a także skuteczne zarządzanie ryzykiem może prowadzić do ponadprzeciętnych wyników w stosunku do konkurencji [Gasiński i Pijanowski, 2014, s. 28-29]. W tym kontekście warto wskazać, że tylko 4,93% badanych jednostek, które nie stosują w swojej praktyce rozwiązań z zakresu analizy finansowej ma świadomość jej przydatności, ale nie ma w ich organizacji osoby o odpowiednich kompetencjach do jej sporządzania. Pozostali respondenci uznali, że ten rodzaj analizy ryzyka w ich przypadku nie jest potrzebny.

Literatura

- Ciechan-Kujawa M. (2013), *Tradycyjne a zintegrowane zarządzanie ryzykiem – istota, determinanty i tendencje rozwoju* [w:] M. Pawlak (red.), *Nowe tendencje w zarządzaniu. Uwarunkowania finansowe i organizacyjne*, tom III, KUL, s. 99-114.
- Ciechan-Kujawa M. (2014), *Wielowymiarowy audyt biznesowy. Wartość dodana dla organizacji i interesariuszy*, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń.
- Gasiński T., Pijanowski S. (2014), *Zarządzanie ryzykiem w procesie zrównoważonego rozwoju biznesu*, Ministerstwo Gospodarki, s. 28-29, <http://www.mg.gov.pl/files/upload/10892/ZR.pdf> (dostęp: 9.01.2016).
- Goldmann K. (2014), *Trendy zarządzania płynnością finansową – wyniki badań*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 344, s. 194-202.
- Kasiewicz S., Lepczyński B. (2012), *Rola ryzyka w budowaniu konkurencyjnej strategii przedsiębiorstwa – prezentacja wyników przeprowadzonego badania*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”, nr 689, s. 44-52.
- Korombel A. (2011), *Kluczowe ryzyka i ich klasyfikacje w praktyce mikro- i małych przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego”, nr 696, s. 229-239.

FINANCIAL ANALYSIS IN ASSESSING THE RISK OF CONDUCTING BUSINESS IN POLAND – RESEARCH RESULTS

Summary: The objective of this article is to present the results of a questionnaire survey made with a view to determining whether and to what extent are used the elements of financial analysis in assessing the risk of conducting business. The study also covered the factors differentiating in practice entities' selections of parameters and comparison planes for the evaluation of own financial situation and that of external entities. It was found that the degree of the use of financial analysis in the assessment of business risks increases along with increases in the size of the entity, range and time of its operation. However, the most important differentiating criterion is the size of the entity. Comparisons made over time are recognised to be the most important out of the criteria applied for comparing financial indicators.

Keywords: financial analysis, risk assessment, business risk, financial statements.